

เรื่อง จันทน์กะพ้อ

รายละเอียด

จันทน์กะพ้อ ชื่อวิทยาศาสตร์ *Vatica diospyroides* Symington จัดอยู่ในวงศ์ [DIPTEROCARPACEAE](#) เช่นเดียวกับเคี่ยม ตะเคียนทอง และพะยอม

สมุนไพรจันทน์กะพ้อ มีชื่อท้องถิ่นอื่น ๆ ว่า เขี้ยวภูเขา (พังงา), จันทน์พ้อ จันทน์พ้อ (ภาคใต้) เป็นต้น

ลักษณะของจันทน์กะพ้อ

ต้นจันทน์กะพ้อ จัดเป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็กถึงขนาดกลางไม่ผลัดใบ มีความสูงของต้นประมาณ 5-15 เมตร เรือนยอดเป็นทรงพุ่มกลมโปร่งไม่ค่อยสวย มีใบน้อย แตกกิ่งก้านจำนวนมากที่ยอด กิ่งเปลา เปลือกต้นเรียบเป็นสีน้ำตาลอมเทา หรือสีเทาคล้ำ และมักมียางใสซึมออกมาตามรอยแตก ส่วนเปลือกชั้นเป็นสีเหลือง ขยายพันธุ์ด้วยวิธีการเพาะเมล็ด เจริญเติบโตได้ดีในดินที่มีการระบายน้ำดี มีร่มเงาจากไม้อื่น มีความชื้นในอากาศดี และลมไม่แรงมากนัก มีถิ่นกำเนิดในเอเชียเขตร้อน ในประเทศไทยมีเขตการกระจายพันธุ์ในป่าดิบชื้นที่ลุ่มต่ำ และตาม

ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ชายขอบของป่าพรุทางภาคใต้ บ้างว่าเกิดตามป่าเบญจพรรณ ที่ระดับความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ประมาณ 20-100 เมตร ส่วนในต่างประเทศจะพบได้ที่ประเทศเวียดนามและมาเลเซีย

ใบจันทน์กะพ้อ มีใบเป็นใบเดี่ยวออกเรียงสลับ ลักษณะของแผ่นใบเป็นรูปขอบขนาน ปลายใบเป็นติ่งแหลม โคนใบสอบและเบี้ยวเล็กน้อย ส่วนขอบใบเรียบ ใบมีความกว้างประมาณ 5-7 เซนติเมตรและยาวประมาณ 14-20 เซนติเมตร ใบอ่อนเป็นสีน้ำตาลแดง ส่วนใบแก่เป็นสีเขียวเข้มเป็นมัน แผ่นใบเกลี้ยงหนา มีเส้นแขนงของใบประมาณ 15-18 คู่ ปลายเส้นโค้งจรดกับขอบใบ โคนใบเบี้ยว และจะหลุดร่วงไปตามอายุ ส่วนก้านใบยาวประมาณ 1.5 เซนติเมตร

ดอกจันทน์กะพ้อ ดอกสีเหลืองขนาดเล็กและมีกลิ่นหอมแรงมาก กลิ่นเป็นแบบหอมร้อนๆ คล้ายกับแก้วกอลงและน้ำมันจันทน์ ออกดอกเป็นช่อสั้นๆ ตามกิ่งและตามง่ามใบ ดอกมีกลีบดอกสีขาวหรือเหลืองอ่อน 5 กลีบ เรียงเวียนกันเป็นรูปกังหัน กลีบดอกมีขนนุ่มเป็นสีน้ำตาล ส่วนกลีบเลี้ยงโคนเชื่อมติดกันเป็นรูปถ้วย ปลายแยกเป็นแฉก 5 แฉก มีขนปกคลุม เมื่อเริ่มปลูกจะใช้เวลาประมาณ 6-7 ปีถึงจะออกดอก โดยจะออกดอกในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมีนาคมและดอกจะทยอยบานในเวลาใกล้เคียงกัน

ผลจันทน์กะพ้อ ผลมีลักษณะกลมรี มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 2.5-3 เซนติเมตร ผิวผลเป็นขุยสีน้ำตาล ผลเมื่อแก่จะแตกออกเป็น 3 กลีบ มีกลีบประดับ 5 กลีบสั้นกว่าตัวผล โดยกลีบผลมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมสั้นกว่าความยาวของผล ขอบกลีบพับจีบตามยาว มีเมล็ดลักษณะเป็นรูปไข่ปลายแหลม โดยจะติดผลในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายน และผลจะแก่ในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนกรกฎาคม

สรรพคุณของจันทน์กะพ้อ

1. ดอกใช้ผสมกับยาอื่นปรุงเป็นยาหอมแก้ลม บำรุงหัวใจ (ดอก)
2. ช่วยแก้สันนิบาต (เนื้อไม้)
3. เนื้อไม้มีสรรพคุณแก้ลมวิงเวียน (เนื้อไม้)
4. ช่วยขับลม (เนื้อไม้)
5. ช่วยแก้เสมหะ (เนื้อไม้)

ประโยชน์ต้นจันทน์กะพ้อ

1. สมัยก่อนคนโบราณจะใช้ดอกกลั่นทำน้ำมันใส่ผมและมีการนำมาใช้ทำน้ำหอม
2. ไม้จันทน์กะพ้อมีเนื้อไม้เป็นสีน้ำตาลอมเหลือง สามารถนำมาใช้ในงานก่อสร้างหรือใช้ทำด้ามเครื่องมือเครื่องใช้ได้
3. เนื่องจากดอกของต้นจันทน์กะพ้อมีกลิ่นหอมแรง ออกดอกดก จึงนิยมใช้ปลูกเป็นไม้ประดับได้ โดยจะปลูก

ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ตามป่าอนุรักษ์ ตามสนามหน้าบ้าน หรือใช้จัดสวนหย่อมก็ได้ และควรปลูกทาง

ด้านทิศตะวันออกที่มีไม่ใหญ่

4. คนโบราณนิยมนำดอกจันทน์กะพ้อมาเก็บไว้ในตู้เสื้อผ้า เพื่อให้อบให้เสื้อผ้ามีกลิ่นหอม

คำสำคัญ : จันทน์กะพ้อ

ที่มา : <https://medthai.com/>

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2020-05-26

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=1593&code_db=610010&code_type=01

The Office Of Academic Resource Information And Technology